

Sygn. akt II K 453/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2023r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Olejarczyk

Protokolant: starszy sekr. sądowy Ewelina Kazberuk

Prokurator Prok. Rej. w Kętrzynie: Dariusz Piotrowski

po rozpoznaniu w dniach: 06.12.2022r. i 09.03.2023r.

sprawy **J. S. (1) z d. P.**

c. A. i K. z domu G.

ur. (...) w K.

oskarżonej o to, że:

W okresie od dnia 06 października 2020r. do dnia 20 lipca 2022r. w K., gm. B., w celu zmuszenia W. P. do zaniechania korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego, stosowała przemoc innego rodzaju uporczywie i w istotny sposób utrudniający wymienionemu korzystanie z tego lokalu, w ten sposób, że wymieniła zamki w drzwiach wejściowych lokalu i nie udostępniła wymienionemu nowego klucza,

tj. o przestępstwo z art. 191 §1a kk

I. oskarżoną **J. S. (2)** uniewinnia od popełnienia zarzucanego jej czynu;

II. na podstawie art. 632 pkt 2 kpk koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 453/22	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli			

wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
1. USTALENIE FAKTÓW			
o.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.	J. S. (2)	W okresie od dnia 06 października 2020 r. do dnia 20 lipca 2022r. w K., gm. B., w celu zmuszenia W. P. do zaniechania korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego, stosowała przemoc innego rodzaju uporczywie i w istotny sposób utrudniający wymienionemu korzystanie z tego lokalu, w ten sposób, że wymieniła zamki w drzwiach wejściowych lokalu i nie udostępniła wymienionemu nowego klucza tj. o przestępstwo z art. 191§ 1a kk	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	

<p>1. Konflikt między małżonkami J. S. (2) (poprzednio P.) i W. P. skutkujący wyprowadzką w 2019 r. ze wspólnego lokalu mieszkalnego w K. przez W. P..</p> <p>2. Zamieszkanie W. P. w mieszkaniu na ulicy (...) w K.,</p> <p>3. Orzeczenie rozwodu pomiędzy J. S. (2) a W. P. w dniu 29 lipca 2020 r. sygn.VI RC 219/19 przez Sąd Okręgowy w Olsztynie z winy J. S. (2)</p> <p>4. Podejmowane przez W. P. próby wejścia do mieszkania w K. zakończone niepowodzeniem z uwagi na wymianę zamków w drzwiach przez J. S. (3) na prośbę J. S. (2)</p>	<p>Informacje z policji dotyczące interwencji z udziałem J. S. (2) i W. P.</p> <p>Zeznania W. P.,</p> <p>Zeznania K. P.</p> <p>Zeznania A. P.</p> <p>Odpis wyroku z dn. 29.07.2020 r.</p> <p>Zeznania W. P.</p> <p>Zeznania J. S. (3)</p> <p>Zeznania K. P.</p> <p>Zeznania A. P.</p> <p>Zeznania G. L.</p> <p>Częściowe Wyjaśnienia oskarżonej</p> <p>Protokół eksperymentu procesowego z materiałem poglądowym</p>	<p>k. 136-137</p> <p>k. 126v, k.9v, 19v, 31, 43</p> <p>k.128v, k. 31</p> <p>k.128v – 129</p> <p>k.117-122v</p> <p>karta jw.</p> <p>k. 26v, 127v-128</p> <p>karta jw.</p> <p>Karta jw.</p> <p>k.34, 146-146v</p> <p>k. 74v, 78v, 125v-126</p> <p>k. 56-57</p>	
<p>o.1. Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Oskarżony</p>	<p>Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)</p>	
<p>1.</p>	<p>J. S. (2)</p>	<p>W okresie od dnia 06 października 2020 r. do dnia 20 lipca 2022r. w K., gm. B., w celu zmuszenia W. P. do zaniechania korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego, stosowała przemoc innego rodzaju uporczywie i w istotny sposób utrudniający</p>	

		wymienionemu korzystanie z tego lokalu, w ten sposób, że wymieniła zamki w drzwiach wejściowych lokalu i nie udostępniła wymienionemu nowego klucza	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód		
zajmowanie przez W. P. mieszkania w K. w okresie od 06.10.2020 r. do 20.07.2022 r.	Brak dowodów		
2. OCena DOWOdów			
o.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.1- 1.1.4	Zeznania W. P.	Z zeznań świadka w sposób ewidentny wynika, że nie zamieszkiwał w K. w okresie od 6 października 2020 r. do 20 lipca 2022 r. i nie chciał tam zamieszkiwać. Jak podaje jeszcze przed rozwodem, wyprowadził się stamtąd z powodu konfliktu pomiędzy nim a oskarżoną. Ponadto, w dniu 28.07.2021 r. została wydana decyzja o wymeldowaniu W. P. z mieszkania w K., po czym pokrzywdzony ponownie się tam zameldował. Świadek zeznał, że z mieszkania w K.	

		<p>początkowo chciał zabrać swoje rzeczy : dokumenty, rzeczy osobiste oraz około trzech razy chciał przenocować w okresie żniw, co się nie udało z uwagi na wymianę zamków w drzwiach przez J. S. (2).</p> <p>Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania zeznań pokrzywdzonego. Jego zeznania korespondowały z zeznaniami pozostałych świadków funkcjonariusza policji G. L. i dzieci stron K. P. i A. P..</p>	
1.1.1- 1.1.4	Zeznania K. P. i A. P.	<p>Dzieci stron w konflikcie rodziców, stoją po stronie ojca. W swoich relacjach potwierdzili, że W. P. nie mógł się dostać do mieszkania w K. z uwagi na wymianę zamków w drzwiach. Zeznali, że z K. pokrzywdzony chciał wyłącznie zabrać swoje rzeczy. Świadkowie w spójny i logiczny sposób opisali przebieg wydarzeń. Zeznania zbieżne z pozostałym materiałem dowodowy.</p>	
1.1.1- 1.1.4	Częściowe wyjaśnienia oskarżonej	<p>Oskarżona złożyła zmienne wyjaśnienia. W pierwotnych wyjaśnieniach podała, że nie wymieniała zamków w drzwiach. Na kolejnym przesłuchaniu przyznała, że wymieniła zamki w drzwiach, by były małżonek nie mógł wejść do mieszkania. Dodała, że się go obawia z</p>	

		<p>powodu konfliktów i nieporozumień.</p> <p>Na rozprawie nie przyznała się do zarzucanego czynu. Dodatkowo wyjaśniła, że nie ma dostępu do mieszkań w K., na jej propozycję o zamianę mieszkań oskarżony wielokrotnie odmawiał, twierdząc, iż zajmuje jedno z mieszkań w K., nie chciał zamieszkać w K., nie posiada tam również swoich rzeczy.</p> <p>Oskarżona umniejszała swoją rolę w konflikcie z byłym mężem, tłumacząc swoją postawę obawą przed nim, relacjonowała o złym traktowaniu co było powodem wymiany zamków. W ocenie Sądu jej wyjaśnienia podyktowane w dużej mierze były obawą przed odpowiedzialnością karną w niniejszej sprawie.</p>	
1.1.1- 1.1.4	Zeznania J. S. (3)	<p>Obecny małżonek oskarżonej potwierdził, że dwukrotnie wymienił zamki w drzwiach w K., gdzie obecnie zamieszkuje. Po raz pierwszy odbyło się to na prośbę oskarżonej, która zgubiła klucze, drugi raz nastąpiło to po ich ślubie. Zeznania świadka wpisują się w wersję zdarzeń i motywy przedstawione przez oskarżoną.</p>	
1.1.3	Odpis wyroku z dn. 29.07.2020 r.	Dokument stwierdzający rozwiązanie małżeństwa	

		przez rozwód z winy J. S. (2)	
1.1.4	Zeznania G. L.	Świadek zeznał iż wielokrotnie był wzywany na interwencję w K., z powodu kłótni, sporów sąsiedzkich. Podał, iż podczas interwencji w K., klucze, które miał pokrzywdzony nie pasowały do drzwi, a oskarżona nie chciała wpuścić pokrzywdzonego do mieszkania. Świadek zeznawał na okoliczności dotyczące wykonywanych przez niego czynności służbowych, zeznania spójne i logiczne.	
1.1.4	Protokół z eksperymentu dowodowego wraz z materiałem pogładowym	Dokument sporządzony w przepisanej formie, nie kwestionowany przez żadną ze stron	
<i>o.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	

#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	3.4. Umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie	I	J. S. (2)
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz			

związłe o powodach
uniewinnienia

Czyn z art. 191 § 1a kk

Sąd uniewinnił oskarżoną J. S. (2) od popełnienia zarzucanego jej czynu, uznając że oskarżona swoim zachowaniem nie wypełniła znamion art. 191 §1a kk. W toku postępowania ustalono, że oskarżona wymieniła zamki w drzwiach w miejscowości K. na skutek czego pokrzywdzony, drugi współwłaściciel mieszkania nie mógł tam wejść. Nie wydała mu również nowego klucza do mieszkania. Okoliczności te w ocenie Sadu są bezsporne, jednakże nie wypełniają znamion treści art. 191 §1a kk.

Na wstępie podnieść należy, że przepis art. 191 §1a kk wprowadzony nowelą z dnia 10 września 2015 r. (obowiązującą od 7.1.2016 r.) stanowi, że odpowiedzialność karną będzie ponosił ten, kto w celu zmuszenia innej osoby stosuje przemoc innego rodzaju uprzejmie lub w sposób istotnie utrudniający innej osobie korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego.

W zamierzeniu ustawodawcy zmiana ta miała na celu polepszenie ochrony lokatorów przed działaniami właścicieli lub innych osób, które miały

za zadanie spowodować utrudnienia w korzystaniu z lokalu mieszkalnego, doprowadzając z czasem do ich faktycznego opuszczenia.

W uzasadnieniu projektu zwrócono uwagę, że współcześnie występują "bezkarne zachowania, takie jak: wyłączanie prądu lub ogrzewania, odcinanie dostępu do wody, odbieranie kluczyków do samochodu, wyjmowanie okien, zamurowywanie wejścia do mieszkania czy zamykanie pomieszczeń na klódkę. Właściciele mieszkań pragnąc wymusić ich opuszczenie przez lokatorów, dopuszczają się zalewania mieszkań, dewastowania budynku, zanieczyszczania oraz niszczenia jego części wspólnych np. poprzez usuwanie drzwi i okien" (por. komentarz do kodeksu karnego art. 191§1a kk pod redakcją Grześkowiaka 2019r. Legalis).

Strona przedmiotowa przestępstwa określonego w § 1a polega na stosowaniu przemocy innego rodzaju (niż przemoc wobec osoby) uporczywie lub w sposób istotnie utrudniający innej osobie korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego.

Poprzez pojęcie
zajmowany lokal
mieszkalny należy
rozumieć faktyczne
przebywanie w lokalu
mieszkalnym, które
stanowi jednocześnie
zorganizowane centrum
życiowe danej osoby.
(K. Lipiński [w:] Kodeks
karny. Część szczególna.
Komentarz, red. J. Giezek,
Warszawa 2021, art. 191.)

Ponadto zakresem
unormowania art. 191
§ 1a kk może
zostać objęte tylko
takie zachowanie sprawcy,
które w sposób istotny
utrudnia korzystanie z
zajmowanego lokalu
mieszkalnego.

Będzie miało to miejsce,
gdy w wyniku jego
zachowania
pokrzywdzony nie może
korzystać z podstawowych
funkcji lokalu
mieszkalnego, a
przeciwdziałanie
zachowaniu sprawcy
wymaga znacznej
aktywności z jego strony
lub jest w ogóle
niemożliwe. (vide
Komentarz do art. 191 KK
T. II red. Królikowski/
Zawłocki 2023, wyd. 5/
Królikowski/Sakowicz,
LEX)

O popełnieniu czynu
z art. 191§ 1a kk
można mówić, wyłącznie
w sytuacji gdy oskarżony
i pokrzywdzony zajmują
wspólnie lokal mieszkalny.
Stąd też, akceptując

stanowisko doktryny, do realizacji znamion tego przestępstwa niezbędne jest zajmowanie faktyczne lokalu mieszkalnego przez osobę pokrzywdzoną przestępstwem. W. P. wyprowadził się w 2019 roku z mieszkania w K., nieistotne czy zrobił to dobrowolnie, czy też w związku z postanowieniem prokuratury, faktem jest że zamieszkał w jednym w mieszkań w K., tam stale przebywał i tam znajdowało się jego centrum życiowe. Do K. udał się jedynie po odbiór rzeczy.

Zachowanie oskarżonej i ustalony stan faktyczny zasadniczo różni się zatem od przyjętego ratio legis przepisu art. 191§1a kk, który z założenia ustawodawcy miał chronić lokatorów przed bezkarnymi zachowaniami właścicieli lokali, a pamiętać należy, że przepis ten powstał na kanwie spraw tzw. „czyścicieli kamienic”.

Podnieść należy, że Prokuratura Rejonowa w Kętrzynie w tych samych okolicznościach faktycznych dwukrotnie nie podjęła się prowadzenia postępowania o czyn a art. 191 §1a kk. Po raz pierwszy odmówiła wszczęcia dochodzenia o przestępstwo z art. 191 §1a kk wobec braku znamion

czynu zabronionego art. 17 §1 pkt 2. (postanowienie k. 11). W uzasadnieniu wskazano, że W. P. i jego synowie na stałe zamieszkują w K., zaś J. P. w K., zatem wymieniając zamki w drzwiach nie utrudniała im korzystania z zajmowanych lokali mieszkalnych a ewentualnie uniemożliwiła im dostęp do lokalu mieszkalnego aktualnie zajmowanego przez siebie.

Kolejny raz postanowieniem z dnia 12 maja 2021 r. umorzyła dochodzenie w sprawie stosowania w okresie od 9 lipca 2019 r. do 23 marca 2021 r. w K. w celu zmuszenia W. P. do zaniechania korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego, przemocy innego rodzaju uprzejmie lub w sposób istotnie utrudniający wymienionemu korzystanie z tego lokalu t. o czyn z art. 191 §1a kk – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu na podstawie art. 17 §1 pkt 1 kpk. (postanowienie k. 28 -29).

Prokuratura Rejonowa w Kętrzynie wykazała się również konsekwencją w swoim postępowaniu, gdy postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie (...) - o.Ds. (...).2022 odmówiła

wszczęcia dochodzenia w sprawie stosowania w okresie od 18 marca 2019 r. do 21 lipca 2022 r w K. w celu zmuszenia J. S. (2) do zaniechania korzystania z zajmowanych lokali mieszkalnych, przemocy innego rodzaju uporczywie lub w sposób istotny utrudniający wymienionej korzystanie z tych lokali, tj. o czyn z art. 191§1a kk wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Postanowienie prokuratury zaskarżyła mająca status pokrzywdzonej w tym postępowaniu J. S. (2), która wskazała, że posiada wraz z byłym mężem trzy mieszkania, dwa w K., z czego jedno zajmuje jej były mąż, a drugie ich syn oraz jedno w K., w którym mieszka ona. Od 2019 r. nie korzysta z mieszkań w K., obecnie nie może się tam dostać, ponieważ były mąż wymienił zamki i ona nie ma do nich kluczy.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie postanowieniem z dnia 12 grudnia 2022 r. sygn. II Kp 157/22 utrzymał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w mocy (postanowienie k. 145).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że występki z art. 191 § 1a kk chroni prawo

osoby do niezakłóconego, wolnego od przymusu pośredniego, korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego. Wymóg istotnego utrudniania innej osobie korzystania z zajmowanego lokalu mieszkalnego sugeruje, że lokal będący przedmiotem oddziaływania sprawcy musi być rzeczywiście zajmowany przez pokrzywdzonego w celach mieszkalnych. Sąd w uzasadnieniu podniósł, że W. P. jeszcze w trakcie rozwodu wyprowadził się z zajmowanego wspólnie z przywodziłą mieszkania w K. i zamieszkał w jednym z mieszkań w K.. W drugim mieszkaniu w K. mieszka od 10 lat ich wspólny syn. Wymienieni nie mają na dzień dzisiejszy podziału majątku wspólnego. Pokrzywdzona nie zaprzecza, że od lat nie korzystała z mieszkań w K., a tym bardziej nie zajmowała ich i nie zamierza zajmować w celach mieszkaniowych. Przyznała również, że do mieszkań tych próbuje się dostać pod nieobecność byłego męża i syna.

Podnieść zatem należy, że oboje byli małżonkowie mają oddzielne mieszkania, J. S. (2) zamieszkuje w K., zaś W. P. w K. przy ulicy (...). J. S. (2) nie zajmuje lokalu w K., podobnie W. P. centrum życiowe ma poza K.. Pomiędzy małżonkami zawisła sprawa o podział

majątku wspólnego i to sąd cywilny dokona podziału składników majątku stron. (pозew k. 101- 104).

Na koniec należy wskazać na subsydiarny charakter prawa karnego. Winno ono działać w określonych obszarach stosunków społecznych, gospodarczych i prawnych, dopiero wówczas, gdy inne formy ich ochrony prawnej w danym systemie w ogóle nie funkcjonują bądź nie są wystarczające dla zabezpieczenia istotnych praw i interesów obywatela lub funkcjonowania państwa w sposób prawidłowy. Prawo karne stanowi swoiste ultima ratio i winno być wykorzystywane w ostateczności. (por. Jarosław Warylewski, Prawo karne, część ogólna).

W niniejszej sprawie pokrzywdzony dla ochrony swoich praw i interesów dysponował instrumentami prawnymi innymi niż prawo karne, uregulowanymi w przepisach prawa cywilnego.

4. KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
5. 1Inne ROZSTRZYGNIECIA ZAwarte w WYROKU			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
1.6. inne zagadnienia			
<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>			
7. KOszty procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
II	Sąd na podstawie art. 632 pkt 2 kpk orzekł o ponoszeniu przez Skarb Państwa kosztów postępowania.		
6. 1Podpis			